

SOKOLSKI GLASNIK

1926.

U Ljubljani, 30. aprila 1926.

8.

Svetozar Miletić!

Proteklo je sto godina od kako se u malenom selu Mošorinu Simi Miletiću rodilo dete, kome će kasnije u jesen njegovog teškog i mučeniškog života pevati pesnik našeg naroda Zmaj Jovan Jovanović:

diž'te decu iz kolevke,
nek zapamte ovaj lik...

Zapitajmo sebe, da li je naš pesnik imao pravo kad je ovim stihovima uzdigao tako visoko ličnost Svetozara Miletića. Kad promotrimo rad Svetozara Miletića na svim poljima njegove plodne delatnosti, kad pogledamo na rezultate toga njegova rada, ne samo što ćemo dati za pravo našem pesniku no moramo mu biti i zahvalni. Ko je bio Svetozar Miletić? Ličnost njegova označava inkarnaciju junaštva i borbenosti našeg naroda, nacionalno revolucionarnu narodnu prirodu protiv mrske i nasilne tuđinske tiranije i istrajnog borca za sveta narodna prava. Još kao student, pod uticajem Slovačka Ljudevita Štura zagrejava se Slavenstvom, organizuje omladinu, piše pesme u kojima naveštava novu veru — zoru Slavenstva — njegova oslobođenja i ujedinjenja. On teži i mnogo radi na ujedinjenju i oslobođenju svega našeg naroda.

U Srbima, Hrvatima i Slovencima gleda jedan narod, koji je razjedinjen. U tom svom radu na oslobođenju žrtvuje i samoga sebe dok ga napokon godine 1875. u zoru 5. jula bolesna iz postelje, a u pratnji 15 vojnika, ne sprovedoše u zatvor, u kome ostaje tri i po godine. Miletićevim duhom napajale su se generacije i njegovim imenom vaspitani su čitavi naraštaji. Duh Miletića živi i danas, njegovo ime i spomen njegovih dela udoše u istoriju. Jugoslovensko Sokolstvo ceneći njegov rad, kod kojeg je sokolska ideologija sazrela davno pre, nego što je Sokolstvo postalo; odužuje mu se tim što je se njegova najbolja župa prozvala imenom Svetozara Miletića. I u kitici imena slavenskih velikana: Dušana Silnog, Petra Mrkonjića, Zrinjskog, Strossmajera, Husa, Žižke, Komenskog i Tyrša ime Svetozara Miletića našlo je svoje pravo mesto.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza primilo je sa zadovoljstvom do znanja sve pretpripreme Banatske sokolske župe za proslavu stogodišnjice rođenja Svetozara Miletića i poziva sva bratska društva učlanjena u JSS., da posvete dan 6. maj uspomeni Svetozara Miletića nagovorom pred vrstama članstvu, naraštaju i deci.

Na taj ćemo se način najlepše odužiti seni velikog Svetozara Miletića.

Slava mu!

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza,

u Ljubljani, 1. maja 1926.

E. Gangl s. r., starosta.

R. Fux s. r., tajnik.

† *Brat Jaša Nenadović*

22. aprila 1926. umro je u Nišu starosta sokolske župe Niš i dugogodišnji član starešinstva JSS. brat Jaša Nenadović. Živo nam je još pred očima orijaška postava našeg dobrog Jaše, koji je na svim sokolskim zborovima i sletovima JSS. učestvovao i saradivao sa mladenačkim oduševljenjem. Zato nam je tim više neočekivano došla vest o njegovoj preranoj smrti. Uzrastao je u tvrdim bojovima za domovinu i za svoj opstanak, bio je tvrd i stalan u načelima i oduševljen borac za naše Sokolstvo. Budi blagom bratu laka domača gruda!

Izveštaj načelnika JSS.

Izveštaj načelnika JSS. na glavnoj skupštini JSS. u Đakovu 14. marta 1926.

Draga braćo i sestre!

Načelništvo odnosno tehnički odbor JSS. bio je u početku ove poslovne godine sastavljen kako sledi: Načelnik Miroslav Ambrožič, zamenici braća: Miroslav Vojinović, Dragutin Šulce i inž. Albert Poženel. Načelnica sestra Joža Trdinova, zamenice sestre: Milena Govekarjeva, Anuška Jugova i Danica Iličeva. Članovi braća: dr. Kuščer, Miklave, Ryška, Slapničar, Smole, Svetlič. Članice sestre: Babnikova, Friesova, Košakova, Slapničarjeva, Preskarjeva, Skalarjeva, Nina Trdinova, Varogova. Tajničke poslove obavljale su sestre: Govekarjeva i Nina Trdinova. Tekom godine istupiše braća: Miklave, Ryška, Smole, Svetlič i sestre: Friesova i Košakova. Popunila su braća: Bajželj, Jesih, Novak. Lekarski odeljenje u tehničkom odboru zastupao je br. dr. Jamar; smučarski (ski) br. Badjura. Tehnički odbor je održavao svoje redovne sednice četvrtkom. — Zbor župskih načelnika sastao se u prošloj godini dva puta i to: 2. augusta 1925. i sada pre glavnu skupštinu. Kad govorim o radu načelništva, tehničkog odbora i zbora župskih načelnika moram pre svega da podvučem, da je ovogodišnji rad nastavljanje lanjskog programa u kojem je prednjačila težnja za boljom gimnastičkom spremom našeg celokupnog vežbačkog članstva. Tom prilikom upozoravam da imam u vidu opšte sokolsko vaspitanje u smislu Tyrševe sokolske ideje koja usavršava pojedinca u telesnom moralnom i duševnom pogledu. S toga u isto vreme smatram naše glavno srestvo strogo telesno vaspitanje, baš tom prilikom za ono važno dejstvo kojem moramo posvetiti svu svoju brigu. — U takvoj organizaciji kao što je naše Sokolstvo treba uvek paziti na to da se telesno vežbanje podigne na viši stepen, da postane time zanimljivije, da da će omladinu više privlačiti. To je potrebno naročito u sadašnje doba jer se jako razvija sport.

Ako bi mi ostali na niskom stepenu razvoja ne bi bilo nade da ćemo dobiti na svome ugledu u narodu i da ćemo zadobiti dovoljno naroda za moralno i duševno vaspitanje u vezi sa telesnim vaspitanjem — pošto bi nedostajalo privlačnosti i interesovanja naročito od strane one mladine u kojoj sa pravom gledamo svoju budućnost.

Naša težnja ide dakle za onim napretkom koji je posrednik za opšti napredak. Baš radi toga nameravali smo prirediti međusletske utakmice. Oživeti naše Sokolane i podići interesovanje za telesno vaspitanje i u onim krajevima naše domovine u kojima vidimo još mnogo nedostataka i pravoga smisla za to — to je bila naša namera. U tom pravcu hoćemo izjednačenje naše spreme. Nećemo da imamo u jednoj pokrajini bolje vežbače nego u drugoj; nećemo da bi nas kao Sokole na velikim javnim sletovima i na međunarodnom polju zastupali samo članovi jednog dela našega naroda.

Kad govorimo o jednom narodu hoćemo govoriti dakle samo o jednom i jednakom stepenu naše sokolske kvalifikacije, o jednakom oduševljenju, o jednakom požrtvovanju, jednakoj moralnoj snazi i jednakoj telesnoj spremi.

Samo jednakost nas zbližava. U jednakosti i u zbližavanju pak su svi uslovi za opšti napredak.

U tom smislu bili smo svesni ogromne važnosti međusljetskih utakmica i blagovremeno smo pripravili sve što je bilo potrebno. Sa zadovoljstvom priznajem da su župe i većina društava razumela naše napore a prema tome međusljetske utakmice bile su od strane župa, društava i pojedinaca za naš razvoj dovoljno pripremljene.

O pojedinostima međusljetskih utakmica ovom prilikom neću da govorim pošto smo o tome a u pravcu kritike na nadležnom mestu pisali i govorili. Spoznali smo svoje nedostatke i greške, upozorili na iste, na osnovi toga stekli smo iskustva koja smo očekivali i sve što u budućnosti ne bi bilo dobro lako ćemo popraviti ako budemo imali dovoljno dobre volje. Naizad u opšte moram utvrditi na ovom mestu da smo svoju nameru postigli u koliko je to bilo moguće postići u prirodnom (redovnom) razvoju u tom vremenu koje smo imali na raspoloženju.

Postignutu nameru u tom obliku vidim: u naporu župa, društava i pojedinaca i u istinito dobrom materijalu koji smo imali prilike da vidimo naročito u srednjem odeljku. Trud (napor) i uspeh nas zadovoljava. Napredak je na taj način osiguran. Hoće li se taj napredak ostvariti ranije ili docnije to zavisi od opštih prilika u kojima se budemo nalazili. Za poboljšanje istih možemo pak mnogo učiniti.

Međusljetske utakmice ispunile su u glavnome rad župa i društava do sredine 1925. godine. U društvima su se utakmičari spremali i izvršili društvene utakmice, posle su se izvršile župske utakmice većinom u vezi sa župskim izletima i konačno odabrani utakmičari došli su na savezne međusljetske utakmice.

Utakmice te vršile su se u Beogradu i usled nesretnoga vremena pod veoma teškim uslovima. Braći i sestrama koji su se takmičili bila je dodeljena teška proba koju su dobro izdržali. Moralnoj snazi utakmičara članova i članica moram na ovom mestu iskazati potpuno priznanje.

Takmičilo je se od članova: 4 odeljenja odnosno 38 pojedinaca u višem odeljku; 10 odeljenja odnosno 118 pojedinaca u srednjem odeljku i 38 odeljenja odnosno 308 pojedinaca u nižem odeljku. Od članica: 3 odeljenja odnosno 23 pojedinke u višem odeljku; 11 odeljenja odnosno 30 pojedinke u srednjem odeljku i 7 odeljenja odnosno 80 pojedinke u nižem odeljku.

Utakmica za prvenstvo članova nije se dovršila zbog nepovoljnog vremena. U toj utakmici učestvovali su: 1 brat iz Beograda, 2 brata iz Ljubljane I, 2 iz Ljubljane II i 1 iz Celja.

U višem odeljku članova prvo mesto dobilo je odeljenje sokolskog društva Ljubljana koje je dobilo prelazan dar «Mač Kralja Aleksandra I» kao dar kralja Aleksandra jugoslovenskom Sokolstvu.

U drugoj polovini prošle godine župe i društva nastavljala su detaljan unutarnji rad u Sokolanama na osnovi kako je bilo predviđeno pre međusljetskih utakmica. Tehnički odbor saveza je isto tako posle međusljetskih utakmica počeo sa pripremama za budući rad — to jest za prednjački tečaj koji je bio predviđen za jesen i posle zbog slabog odziva odložen za drugu polovinu januara 1926. godine.

Drugi pravac pripreme za budućnost je svesokolski slet u Pragu 1926. godine.

Težnja saveznog tehničkog vodstva i celokupnog jugoslovenskog Sokolstva mora ići za tim da pojava i učestvovanje našega saveza u Pragu bude u svakom pogledu uzorno. U vezi s tim mora se ispuniti naša čvrsta volja da u svojoj domovini izvedemo svesokolski slet tako kao kad bi se ova sokolska

Olimpijada vršila kod nas. To znači da mi moramo kod nas izvršiti sve pripreme za slet sa svim članstvom i u svim pojedinostima. Na javnim vežbama kod nas moramo izvoditi sve vežbe koje su propisane za Prag kao i utakmice. U kratko rečeno moramo izvršiti sve pripreme za svesokolski slet kao kad bi sve naše članstvo išlo u Prag. Na taj način izvešćemo glavni deo sleta i kod nas, korišćićemo sve što je dobro i što pripreme za slet sobom donose. Odabrani pak vežbači i vežbačice kao i podmladak ići će u Prag da pokažu rezultat našega truda i našu sposobnost! Članstvo neka bude svesno ove časne zadaće i neka izvrši svoju dužnost.

Vežbe i ostalo što je propisalo vodstvo ČOS. preveli smo i objavili. Osim toga odredili smo i sastavili vežbe za naročitu našu tačku sa kojom jugoslovensko Sokolstvo ima da u Pragu nastupi i to: skupinske proste vežbe zajedno 8 članova i 8 članica. Za naraštaj smo propisali i objavili isto tako svoje zajedničke vežbe.

Svoj stručni list «Prednjak» izdavali smo kao prilog «Sokolskom Glasniku». Zbog određenog mesta morali smo se ograničiti za publikacije vežbi i primeraka materijala za muško i žensko članstvo.

Organizacija u užem smislu u prošloj godini nije zahtevala nikakve temeljne promene i za dopunjavanje isto tako nije bilo naročite potrebe. Lekarski odsek je dovršavao svoju organizaciju i osim toga počeli smo sa organizacijom smučarskih odseka koji bi imali da u našim društvima podignu smučarstvo kao sastavni deo sokolskoga sistema.

Rad župa u tehničko-vaspitanom pogledu bio je u neke zadovoljavajući. Župe su priređivale svoje župske sletove a neke su naročito obratile pažnju obrazovanju prednjaka. Opšti napredak je tu, samo se još javlja polako. Kad pouzdano računamo na ovaj napredak, onda smo jednim delom zadovoljni — drugim delom ali moramo podvući činjenicu da se suviše malo brige poklanja naraštaju i deci.

Imamo još uvek društva koja ne gaje ove grane našeg vaspitanja. Takva su društva bez budućnosti. Jedna od glavnih naših grešaka u opšte je ta, da kod zadobivanja i vaspitanja naraštaja pokazujemo vrlo malo oduševljenja i poštivanja.

Dužnost mi je još da ovom prilikom kažem da sam 28. decembra 1925. g. podneo ostavku na položaj načelnika JSS. — iz uzroka koje sam saopštio starešinstvu JSS. — braći župskim načelnicima pak obrazložio detaljnije.

Tom prilikom neka mi bude dozvoljeno, da se zahvalim na njihovoj saradnji, poštivanju i poverenju i to pre svega braći i sestrama članovima saveznoga načelništva i tehničkoga odbora kao i župskim načelnicima i načelnicama, posle i svoj braći i sestrama JSS. čije poverenje sam uživao. Hvala na Vašoj saradnji u korist Sokolstva i u korist domovine.

Zdravo!

Miroslav Ambrožič.

Svečanost u Beogradu

Prilikom međuslatskih utakmica na Vidov dan godine 1925. u Beogradu Kralj je podario jugoslovenskom Sokolstvu «Mač Kralja Aleksandra I.» kao nagradu najboljemu društvu na međuslatskim utakmicama i to kao prelazan dar. Svečana predaja «Mača» izvršila je se 11. aprila 1926. g. u Beogradu. Svečana predaja bila je spojena sa akademijom, koja je se održala u pozorištu, koje je bilo popunjeno do poslednjeg mesta. Vladu su zastupali: Ministar Predsednik Uzunović, Ministar Vojske i Mornarice Dušan Trifunović, Ministar Vera Miša Trifunović i Ministar Agrarne Reforme Pavle Radić. Starešinstvo JSS. su zastupala braća: Gangl, starosta; dr. Murnik, načelnik i dr. Fux, tajnik. Pobedničko društvo Ljubljana su zastupali brat starosta Kajzelj i brat načelnik Vidmar. Svečanosti su prisustvovala mnogobrojna

zastupstva iz raznih sokolskih župa. Tačno u 3 sata otvorio je akademiju starosta beogradskog sokolskog društva brat Momir Korunović. Po svršenom govoru, zasvirao je vojnički orkestar sokolsku koračnicu, u tom momentu stupio je u svoju ložu Kralj Aleksandar, u pratnji prestavnika JSS., adjutanta i dvorskog maršala. Kralja su burno pozdravljali Sokoli i općinstvo. Sada je počela akademija, koju su u prvom delu ispunili lepi nastupi sviju vežbačkih kategorija beogradskog sokolskog društva. Sve vežbe dece, naraštaja i članstva dobro su uspele i izazvale mnogo odobravanja. Po svršenom prvom delu akademije primio je Kralj u salonu svoje lože starešinstvo JSS. i deputaciju ljubljanskog Sokola. Kralj je nagovorio starešinstvo: «Hoću, da Vam lično izručim taj dar, koji pripada pobedničkoj sokolskoj vrsti. — Kralj se je sa velikim zadovoljstvom izrazio o delu i napredku Sokolstva, naročito se je zanimao za ovogodišnje priredbe sokolske organizacije. Starosta Gangl izvestio je Nj. Vel. o opširnim pripremama za praški slet i o drugim zadacima našeg Sokolstva u tekućoj godini. Nato su zastupnici JSS. preuzeli iz Kraljevih ruku mač i pravilnik i otišli na pozornicu. Zastor se je digao, pokazala se krasna živa slika, koju su sačinjavale skupine društava, naraštaja Sokola i Sokolica u svečanim odelima, a u pozadini uzdizala se skupina beogradskih Sokolica u narodnim nošnjama sviju naših pokrajina i plemena.

Sa starom častnom zastavom JSS. dospelo je na sredinu pozornice zastupstvo JSS. sa mačem. U isto vreme dostupala je i pobednička vrsta, koju je općinstvo burno pozdravljalo. Brat starosta Gangl lepim rečima zahvaljuje Kralju i u pesničkom zanosu razlaže značenje Kraljevog dara. Govor brata staroste učinio je jak dojam na općinstvo, koje razdragano ustaje sa svojih sedišta i neprestano pozdravlja Kralja i Sokolstvo. Treći deo svečanosti otvoren je nastupom pobedničke vrste na razboju, gde je izvela krasno sastavljene vežbe. Burno je bila pozdravljena vrsta sokolskog društva Zagreb I, koja je izvodila Murnikovu efektnu kompoziciju: U boj! Po toj tački je otišao Nj. Vel. Kralj pozdravljen kod odlaska od zastupstva JSS. Ostali deo akademije ispuniše beogradski Sokoli i Sokolice. Cela akademija uspela je vrlo dobro i učinila najbolji dojam na prisutno općinstvo. Bio je prekrasan dan sokolske slave. Na povratku iz Beograda za Ljubljanu su pobedničku vrstu sa kraljevim darom skoro na svim stanicama pozdravljala sokolska društva sa glazbom i govorima.

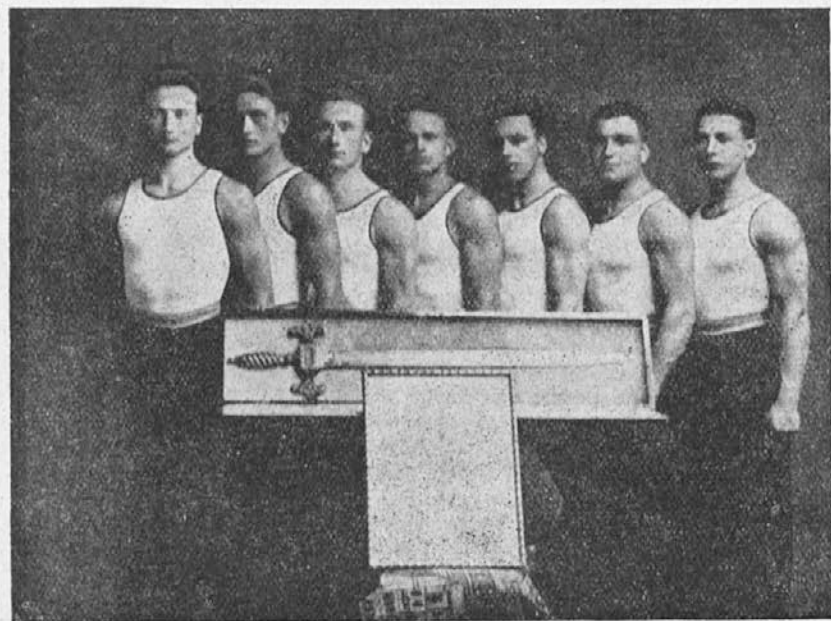
Svečanost u Ljubljani

Govor staroste Sokolskog društva Ljubljana-Matica, br. Bogumila Kajzelja, na svečanoj akademiji 14. aprila 1926. u Narodnom domu u Ljubljani.

Cenjena gospodo! Braćo i sestre!

Dani, koje upravo proživljavamo, ostaće u istoriji «Ljubljanskog Sokola» za uvek zabeležena zlatnim slovima. U neizbrisivoj uspomeni ostaće nam dani, koje smo upravo preživeli u Beogradu, prilikom predaje «Mača Kralja Aleksandra I.», prelaznog dara Nj. Vel. Kralja pobedničkoj vrsti našeg društva na međusletskim utakmicama u Beogradu na Vidov-dan 1925. Nj. Vel. Kralj izrazio je želju, da preda «Mač» lično i da želi tom prilikom videti pobedničku vrstu. — Deputacija JSS. i našeg društva poklonila se Nj. Vel. Kralju u salonu pred dvorskom ložom; a kod rastanka dospевši do mene, rekao mi je Kralj doslovno: «Čestitam na uspehu! Pozdravite mi članstvo vašeg društva!» I te pozdrave Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. našeg prvog Sokola, izričem Vam danas u tom svečanom času. Danas smo ponovo tako neopisano sretni, da možemo u svojoj sredini pozdraviti zastupnika Nj. Vel. Kralja, gospodina generala Kalafatovića, komandanta dravske divizijske oblasti!

Mnogo poštovani gospodine generale! Uzalud tražim primerne reči, da bi dao oduška svojim osećanjima, koja mi naviru u tom svečanom trenutku; zadovoljite se našim iskrenim, skromnim, sokolskim pozdravima, koji izviru iz dna naših srdaca i te naše iskrene, odane pozdrave i toplu zahvalnost molimo, da tumačite na Najvišem mestu, kao i našu neograničenu odanost i vernost u sunčanim i — viharnim danima! — Neka živi naš sokolski vladar, Nj. Vel. Kralj Aleksandar I! Neka živi najmlađi Sokolić Nj. Vis. Kraljevič Petar! Neka živi Nj. Vel. Kraljica Marija! Neka živi junačan rod Karadorđevića!

Pobednička vrsta „Ljubljanskog Sokola“ (Matica) na međusletsjoj utakmici u Beogradu na Vidov dan 1925.

Predlažem, da se sa današnje svečane akademije pošalje Nj. Veličanstvu brzojavni pozdrav sledećeg sadržaja: «Članstvo Ljubljanskog Sokola sakupljeno na svečanoj akademiji budi uspomene na nezaboravne dane prilikom predaje «Mača» u Beogradu i šalje Njegovom Veličanstvu iskrene sokolske pozdrave sa ubeđenjem neograničene odanosti. Zdravo!

Brat starosta na to pozdravlja sve prisutne prestavnike vlasti, organizacija, društava itd. i okrenuvši se pobedničkoj vrsti izrekao je ove lepi reči: Braćo! Vama izričem u ime odbora i članstva iskrenu hvalu, što ste očuvali i na toj utakmici starom častnom Ljubljanskom Sokolu njegovu staru slavu! Reći ćemo još danas, da ćemo sa istim veseljem, kojim smo na toj utakmici pridobili taj dragoceni dar, s istim veseljem izručiti na idućoj međusletsjoj utakmici pobedničkoj vrsti drugog bratskog društva — jer će to biti jedna nadasve razveseljiva pojava — eklatantan dokaz, da Sokolstvo napreduje. — Braćo

pobednici! Za današnje veče odredili smo, da Vam izručimo diplome, skromne su, kao što mora biti u Sokolstvu sve skromno. Nije ih izradila umetnikova ruka, ali ipak će Vam ta hartija biti u kasnijim godinama, kad nastupi jesen i zima života, dragocena uspomena na Vaše mlade dane kad ste aktivno učestvovali u Sokolstvu. — Prvu diplomu izručujem Tebi, brat Pehani, kao vodi pobedničke vrste. Reči ću Ti tom prilikom nešto, o čemu dosada još nikome nisam govorio; da su se stroge česke sudije — Sokoli — činili i divili složnom nastupu i strogoj disciplini utakmičarske vrste na koju si kao voda lako ponosan. Čestitam Ti na odličnom uspehu. — Isto tako čestitam Tebi, brate Gregorka, kao zameniku vrste! Tebi, brate Žiliću, iskreno čestitam kao drugome pobedniku. — Brat Sršen, jugoslovenski sokolski prvak, primi moju iskrenu čestitku — jednako brat Orel kao treći pobednik i ostala dva člana pobedničke vrste braća Vrhovec i Kavčič!

Još jednom iskrena Vam hvala i bratski pozdrav! Zdravo!

VIII. svesokolski slet u Pragu

Čim više se približavamo sletu, tim više nam raste pred očima ogroman opseg VIII. svesokolskog sleta. Slet neće biti samo obična svečanost, već će imati veliki narodni značaj, čega je svesno celokupno Sokolstvo. — Biće to ogromna manifestacija sokolske snage i narodne energije. 14.500 disciplinovanih vežbača, 14.500 disciplinovanih vežbačica, to su brojevi, koji moraju upozoriti sav svet na ogromno delo Sokolstva. Po dosadanjim prijavama učestvovaće u povorci do 40.000 Sokola u odorama. Na sletištu je prostora za 130.000 gledalaca. Nastup k prostim vežbama izvršiće se kroz 60 m široki ulaz u 80tero redovima, tako, da stupe vežbači iz niže ležećeg sabirališta na ogromno vežbalište. Prostor u kojem je smeštena muzika, je udaljen od najudaljenijeg vežbača 260 m, tako da treba zvuk $\frac{3}{4}$ sekunde, da dopre do poslednjeg vežbača. Svega skupno nastupiće u različitim tačkama 91.000 vežbača. Računa se, da će se sabrati u Pragu prilikom svesokolskog sleta do 580.000 osoba. Za podvoz Sokolstva u Prag, trebaće 110 naročitih vozova. Troškovi za pripremu sletišta su ogromni iznose više milijuna českih kruna. Troškovi za uređenje sletišta gde će se održati slet iznose 11,000.000 Kč. To sletišće ostaće stalno. Sve te troškove snosi država. Postavljanje tribuna izvršiće ČOS., a ti troškovi iznose 14,000.000 Kč. Svi ti brojevi su dovoljan dokaz u kako ogromnom opsegu će se izvršiti VIII. svesokolski slet. Na poziv grada Praga se prijavilo do sada 35 gradova iz inozemstva, koji će poslati svoje delegate na svesokolski slet. Mnoge firme hoće da iskoriste VIII. svesokolski slet u svoje svrhe i nude na prodaju različitu malo vrednu robu. Upozoravam članstvo, da sve te ponude odbije i kupuje samo one predmete, koji su preporučeni po ČOS. ili JSS. Prilikom svesokolskog sleta prikazivaće se u glavnim sletskim danima sletska scena: Gde domov muj. Slične scene prikazivane su i u godini 1901., 1912. i 1920., koje su popunjavale program vežbi svesokolskog sleta. Ovogodišnja scena neka predoči sposobnost slobodnog života u samostalnoj državi i označi zakone po kojima se moramo upravljati, da bi izdržali u samostalnoj državi. Pretstavlja dakle državu i duševni red, koji je vodi. Kratak sadržaj i smisao letošnje scene je sledeći: Česki narod živi u krasnoj zemlji, kao otok u moru drugih naroda — neprijateljskih. Njegovu istoriju priča zakon, koji je čehoslovački narod, kao jedini među zapadnim Slovenima očuvao u životu, međutim dok su ostali zapadni Sloveni podlegli i izgubili svoju narodnost. Taj zakon glasi: Ljubite se, svakome dajte pravo (Hus), radite i u času opasnosti budite hrabri i junački se branite. — To je zakon u kojem govore najveći muževi česke istorije: Hus, Žižka, Komenski, Palacki, Havliček, Tyrš itd. I himna «Gde domov muj» izražava isto, i ako na više osetljiv način. Ta sletska scena sastoji se iz triju slika, a sudeluje u njoj preko 4000 članova i naraštaja.

Prilikom svesokolskog sleta vršiće se na Vltavi svečana igra «Slavensko bratstvo». Igra će se vršiti na Vltavi od železničkog mosta pod Višegradom do Streljačkog otoka i biće popraćena veštačkom vatrom. — Svaki član, koji će učestvovati svesokolskom sletu u kroju ili u građanskom odelu, mora imati sletski znak, koji staje 20 Kč, a pribaviće ga svako među vožnjom za Prag i to čim prekoračimo česku granicu. Što se tiče ulaza na sletišta u glavnim sletskim danima, t. j. 4., 5. i 6. jula važe za članstvo sledeće odredbe:

1.) Vežbači imaju rezerviran deo članske tribune. Pojedinac ima pristup na taj deo tribune, ako ima sletski znak i naročitu ulaznicu, koju će dobiti besplatno na sabiralištu vežbača od načelnništva ČOS.

2.) Članovi u sokolskoj odori i u narodnim nošnjama imaju slobodan ulaz sa sletskim znakom samo na prostor za stajanje oko vežbačkog prostora (t. zv. Ochoz). Ako hoće dobiti ulaz na člansku tribunu, mora pribaviti još i naročitu ulaznicu, koja staje 5 Kč.

3.) Članovi u građanskom odelu moraju pored sletskog znaka kupiti još i naročitu ulaznicu za 5 Kč, kojom ima pravo da stupi na prostor za stajanje oko vežbališta (Ochoz). Naglašujemo, da je strogo zabranjeno za sletskih dana u Pragu prodavanje srećaka, blokova ili uopšte, kakovih društvenih znakova. Ogreši li se tko o zabranu, postupiće se proti dotičnome disciplinarnim putem.

U predmetu učestvovanja naraštaja je starešinstvo JSS. izdalo tačna uputstva, štampana u 7. svesci Sokolskog Glasnika. Tih uputstava treba se strogo držati. Ministarstvo Saobraćaja je dopustilo svim vežbačima i naraštaju 75 % popusta, nevežbačima 50 %. JSS. izdaje u tu svrhu naročite željezničke legitimacije. Upravni odbori društava su sokolskom časču vezani, da izdaju legitimacije za vežbače u istinu samo vežbačima. Svaku zloupotrebu kaznićemo najstrože. Glede naročitih vozova izdajemo na vreme sva potrebna uputstva. Već danas možemo spomenuti, da će svi naročiti vozovi biti dirigirani preko Ljubljane i Maribora.

Svim društvima su bile razaslane obavezne prijavne liste, za učestvovanje na svesokolskom sletu. Društva moraju te liste bezuslovno vratiti do 15. maja. Braćo, budite u tom pogledu tačni, jer je jedino na taj način moguće izvršiti sve pretpripreme. Dr. Riko Fux.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

VIII. svesokolski slet u Pragu. Svoj braći i sestrama!

Ona braća i sestre, koji će učestvovati na VIII. svesokolskom sletu u Pragu i reflektiraju na sedišta kod javnog nastupa (vežbe), neka sedišta odmah naruče kod naslova: Vincenc Štěpanek, Praga, Tyršev dom. Novac se mora poslati zajedno sa narudbinom. Narudbina bez novca se neće uzimati u obzir. Cena pojedinim mestima je sledeća: sedišta na glavnoj tribuni u sredini 100 Kč; na strani na istoj tribuni 80 Kč; na postranskoj tribuni 60 Kč; stajanje na glavnoj tribuni 20 Kč; na postranskoj 15 Kč. Kod narudbine treba naznačiti za koji dan neka važi ulaznica. Glavni sletski dani su: 4., 5., 6. jula. Opominjemo, da je nužno potrebno, da naruči svatko sedište odmah, najkasnije pak do 20. maja, jer će navala na sletski prostor biti velika, a sedišta biće brzo rasprodana. U pozorištima se vrše prilikom svesokolskog sleta sledeće predstave: Narodni Divadlo (Narodno pozorište): 3. jula po podne «Psohlaveci», u veče «Jiříkovo vidění»; 5. jula po podne «Dráteník», u veče «Libuša»; 6. jula po podne «Rusalka», uveče «Náměly Pelopovy». Vinohradské Divadlo: 3. jula po podne «Poslední muž», u veče «Lucerna»; 4. jula po podne «Ostrov veliké Lásky», u veče «Periferije»; 5. jula po podne «Na letním bytě», u veče «Jan Hus»; 6. jula po podne

«Jos. Kajetan Tyl», u večē «Fidlovačka». Stavovské Divadlo: 4. jula po podne «Ze života hmyzu», u večē «Prodana nevesta»; 5. jula pre podne «Matiné», po podne «Pražsky flamendr», u večē «Naši furjanti»; 6. jula po podne «Léto», u večē «Noc na Karlstejně».

Ona braća i sestre, koja hoće ogledati jednu ili drugu predstavu, neka naruče ulaznice kod istog, gore nevedenog naslova. Ulaznice biće rezervisane samo u slučaju, da se prijave do 20. maja. Po 20. maju mogu se naručiti ulaznice za pozorište samo direktno u pozorištu, u koliko neće biti već rasprodane. Sva ona braća i sestre, koji nameravaju po svesokolskom sletu učestvovati raznim izletima po Čehoslovačkoj, moraju to javiti Jugoslovenskom Sokolskom Savezu u Ljubljani do 15. maja. Ako nema naročito g načrta, neka svaki javi ako se zanima: a) za industriju, b) za kupališta, c) za turističke partije. Pozivamo svu braću i sestre, da se tačno drže tih termina, jer je inače svaka evidencija isključena, a nemoguće je i izvršiti pretpripreme u redu, da bi bili svi učesnici zadovoljni.

Svim društvima su razaslane prijavne liste za učesnike na svesokolskom sletu u Pragu. Sva braća i sestre se moraju prijaviti kod svojih društava, jer inače neće dobiti legitimacija za snižene vozne povlastice ni sletskih znakova. Društva moraju bezuslovno vratiti prijavne liste do 15. maja.

Starešinstvo JSS.

IV. redovna sednica starešinstva JSS. 12. aprila 1926.

Prisutni: Gangl, Čobal, Fux, Franke, Gregorin, Jamar, Jeras, Kajzelj, Kandare, Košir, Ludvik, Marolt, Murnik, Poženel, Švajgar, Zelenko. — Opravdani: Račić, Smertnik, Turk.

Brat starosta izveštava, da je deputacija JSS. prilikom predaje «Mača Kralja Aleksandra I.», u Beogradu 10. o. m. posetila Ministra Saobraćaja i izradila za vežbačko članstvo i naraštaj 75% voznu povlasticu. — Ministar Vojni obećao je učestvovanje naše vojske na sletu u Pragu, i to 300 momaka mornarice i pešadije. Deputacija je posetila i Ministarstvo Inostranih dela i zamolila da izposluje kod poslaništva u Budimpešti i Beču, da idu našem putujućem članstvu za vreme prevoza u Prag po mogućnosti na ruku. Deputacija je obavila i na drugim nadležnim mestima u Beogradu važne poslove. — Tajnik br. Fux izveštava: Sokolsko društvo Šabac javlja razviće zastave. Sokolska župa Tuzla: sokolsko društvo Teslić javlja razviće naraštajske zastave za 23. maj 1926. Sokolska župa Zaječar javlja, da je među društvima i župom došlo do nesuglasica i moli, da savez pošalje revizora iz Ljubljane. Radi ogromnih troškova primljeno je, da se za sada dirigira revizora iz Beograda. Društvo «Atena» nas poziva na sudelovanje prilikom izložbe «Slovenska žena» na sajmištu; ustupa se u rešavanje naročitim odseku u koji su imenovana braća: dr. Fux, Račić, Švajgar i sestra Trdinova. — Sokolska župa Maribor predlaže, da se vrše župske glavne skupštine i savezna skupština pre zaključka kalendarske godine. Po dugotrajnoj debati se predlog radi teškog izvođenja za sada ne prima. Sokolska župa Kranj izveštava, da će proslaviti sokolsko društvo Kranj letos svoju 30godišnjicu i moli da joj se dopusti pozvati sve okolne župe. S obzirom na praški slet i skupoću, dopušta se pozvati samo Ljubljansku sokolsku župu. Sokolska župa Novi Sad: 6. maja vršiče se Miletićeva proslava, kojoj će po mogućnosti prisustvovati brat savezni starosta. Župi se dopušta da pozove delegacije susednih župa. — Načelnik br. Murnik izveštava: Sednica međunarodnog gimnastičkog saveza vršiče se 22. maja o. g. u Lyonu; kao delegat JSS. određuje se brat načelnik dr. Murnik. — Željeznički odsek, brat Ludvik, izveštava o pripremama za prevoz naraštaja i članstva na praški slet. Brat starosta predlaže, da se upravniku dvora pukovniku Velji Dimitrijeviću kao i pomoćniku ministra saobraćaja Bori Popoviću, koji su izišli

našoj deputaciji u svakom pogledu u susret, pošalje pismena zahvala. Jednoglasno primljeno.

V. redovna sednica starešinstva JSS. 19. aprila 1926.

Prisutni: Gangl, Čobal, Franke, Fux, Gregorin, Jeras, Kajzelj, Kandare, Košir, Mis, Marolt, Račić, Smertnik, Švajgar, Turk, Zelenko. — Opravdani: Ludvik, Murnik, Jamar, Poženel.

Tajnik br. dr. Fux izveštava: Sokolska župa Celje javlja, da će prirediti 6. juna svoj župski slet u Trbovlju i moli da joj se dopusti, da sme pozvati sve bratske sokolske župe iz okoline; s obzirom na važnost kraja u kojem će se vršiti slet udovoljava se molbi. — Sokolske žigice doćie u toku ove sednice u promet. Apelira se na Sokolstvo da propagira naše žigice. Savez ruskog Sokolstva u emigraciji zahvaljuje na pozdravima sa savezne skupštine i moli, da se ruskim Sokolima izradi sve moguće pogodnosti za slet u Prag. Ruski Sokoli uživaće upravo kao i naši članovi sve pogodnosti, jer su i onako učlanjeni u našoj organizaciji. ČOS. zahvaljuje za izraženu sućut prilikom smrti brata Novaka, što su poručili i rođacima pokojnika. Brat Živković, Skoplje, zahvaljuje što je ponovo izabran u starešinstvo saveza. Sokolska župa Ljubljana javlja likvidaciju društava u Notr. Goricama i Brezovici. Sokolska župa Skoplje javlja, da su se udružila skopljska društva Sokomatica i Sokol; prima se sa zadovoljstvom do znanja. Svesokolski slet u Pragu: naraštaj odlazi iz Ljubljane 25. juna o. g., a vraća se 1. jula. Članstvo će biti na stanu u školama u Holešovicah. Sedišta za sletske dane neka članstvo što pre naruči; dotični iznos može uplatiti u dinarskoj vrednosti kod Jugoslovenske banke i njenim podružnicama. — Statistički odsek, br. Švajgar, izveštava, da su ustanovljena sledeća nova društva: Lasovo, Boljevac (župa Zaječar); Danilovgrad, Drevno (župa Mostar) i Kisač (župa Novi Sad). Crtana su: Antovac (Mostar); Gračac, Plaški, Vrhovine (župa Rijeka-Sušak) i Dubrava (župa Šibenik). Brat izvestitelj poziva svu braću starešinstva da sudeluju u «Sokolskom Kalendaru»; sve dopise treba poslati do 31. jula o. g.; isto tako neka vrate društva tačno i savesno ispunjene male statističke iskaze do 31. jula 1926. i to sa stanjem članstva do 30. juna ove godine. — Eventualije: Brat Zelenko moli za dvomesečni dopust radi bolesti; odobrava se. Brat starosta Gangl moli za jednomesečni dopust radi bolesti; odobrava se; sve poslove preuzima brat podstarosta Kajzelj. Brat Kajzelj pita u kakvom je stadiju predmet u vežbaonici postradalog brata Bunosa u Nevesinju; u svoje vreme se je sakupilo za tu obitelj oko 16.000 Din; taj novac je otpremljen u trim obrocima, primljen je samo prvi u iznosu 5000 Din. Brat Čobal objasnjuje, da smo od tamošnje pošte primili obavest, da su bila sva tri iznosa isplaćena. Župi Mostar poslata su sva akta o tom predmetu, da uzmogne na licu mesta provesti istragu. Župa će čim provede istragu poslati referat.

Svoj braći i sestrama! VIII. svesokolski slet! Svim župama smo poslali upustva I. i II. svezak; i to I. svesku za utakmicu naraštaja i članova; II. svesku za utakmicu članica i ženskog naraštaja. Upustva je izdala ČOS., pisana su na českom jeziku. Svaka župa dobila je po više izvoda, sa zadatkom, da podeli u prvom redu društvima, koja imaju prednjake koji znaju česki. Za ostala društva izdaće upustva župski načelnici, koji moraju strogo nadzirati sve pripreme za Prag, naročito za utakmicu.

Ministarstvo Saobraćaja dopustilo je sledeće pogodnosti našim učesnicima svesokolskog sleta u Pragu: naraštaj 75 % popusta, vežbačima 75 %, nevežbačima 50 %. Za naraštaj važi popust od 26. juna do 9. jula, za članstvo od 20. juna do 30. jula učesnici članovi sokolskih društava moraju imati propisanu legitimaciju, koju će izdati JSS. Tko hoće posetiti svesokolski slet

u Pragu, mora se prijaviti svome društvu, koje mora obavezne prijavnice liste poslati do 15. maja JSS. Budite tačni! Starešinstvo JSS.

*

Starešinstvo JSS. primilo je sa zadovoljstvom vest bratske župe «Kraljevića Marka» u Skoplju o ujedinjenju Sokolskog društva-Matica i Sokolskog društva I. u Skoplju. — Sa radošću saopštavamo tu vest svoj braći i sestrama, želeći ujedno ujedinjenom društvu mnogo uspeha u daljnjem sokolskom radu.

Iz željezničkog odseka JSS.

Objašnjenje! Na razna pitanja da li je dopušteno koristiti se besplatnim voznim kartama željezničarima koji su članovi naših sokolskih društava, i naročitim sokolskim vozovima za podvoz k VIII. svesokolskom sletu u Prag i u povratku, odgovaramo, da je željeznički odsek JSS. poduzeo sve potrebno u tom predmetu. Nada se da će mu poći za rukom postići, da smeju doći naši članovi nesmetano voziti se na temelju besplatnih voznih karata po svim trim državama (Jugoslaviji, Austriji i Čehoslovačkoj) u naročitim sokolskim vozovima. Tačna dalja uputstva slede.

IZ TEHNIČKOG ODBORA JSS.

Svečano odelo (kroj) za članice. Na glavnoj skupštini u Dakovu je bilo zaključeno, da će biti puštene u povorku u Pragu samo članice u svečanom odelu (kroju) i u originalnim narodnim nošnjama; za to neka članice, ako im je ikako moguće pribave svečana odela, a jedino ako to ne mogu, neka dođu u narodnim nošnjama. Članice mogu načiniti odelo i same, što je mnogo jeftinije. Na hartiji nacrtan kroj (Schnitt) sa fotografijom i tačnim opisom, kako treba šiti, dobiva se u savezu i staje 15 Din. Sukno i sav pribor za odelo dobija se kod brata Branka Palčića u Zagrebu, Gundulićeva ulica 23. Cene sukna i gotovog odela vidi Sokolski Glasnik, g. 1925., br. 24, str. 189. Joža Trdinova.

Sestava tehničnoga odbora JSS. V zmislu točke 1. poslovnika TO. JSS. so bili u savezni tehnički odbor izabrani bratje: Fran Ahčin, Tomo Burgstaler, Bojan Drenik, Aleksander Kostnapfel in Stane Vidmar iz sokolskega društva Ljubljana-matica; Evgen Lovšin in Rudolf Ryška iz društva Ljubljana I; Vinko Kocjan in Stane Trček iz društva Ljubljana II; Jakob Jesih iz Šiške in Josip Smertnik iz Celja ter sestre: Adela Mužinova, Ljubljana-matica, Elza Skalarjeva in Marija Varogova iz društva Ljubljana II. V saveznom tehničnem odboru so torej predvsem zastopana vsa ljubljanska sokolska društva. — Za predsednika odseka za naraščaj in deco je bil izvoljen br. Bojan Drenik, člani tega odseka so dalje bratje Fran Ahčin, Tomo Burgstaler in Aleksander Kostnapfel. Za tajnika T. O. je bil izvoljen br. A. Kostnapfel, za zapisničarja in tajnikovega namesnika br. F. Ahčin, za knjižničarja pa br. E. Lovšin. — Delegati Tehničnoga odbora: v saveznom gospodarskem odseku brat J. Smertnik, v organizacijskem odseku br. St. Vidmar, v železniškem odseku br. V. Kocjan, v odsek za profialkoholni pokret br. J. Jesih. — V tehničnem odboru zastopa prosvetni odbor br. Josip Jeras, zdravniški odsek pa br. Alija Košir.

IZ ŽUPA

† Br. Mile P. Radetić. 28. marta preminuo je u Prijedoru neumorni narodni radnik iz one generacije, koja je od mladosti svoje vodila svakodnevnu tešku borbu sa austrijskim vlastima u Bosni. Vredan, radin i oduševljen patriota pomagao je svaku kulturnu ustanovu, podigao je i održavao srpsku

osnovnu školu, za koju je i od ruskoga cara isposlovao veliku materijalnu pomoć. Kad je 1907. g. njegov sin, današnji starešina br. Pero Radetić osnovao Sokolsko društvo, on je prvi pritekao u pomoć upisavši se za prvoga dobrotvora i uvek prateći rad njemu tako miloga društva. Pa i pod stare dane dolazio je u Sokolanu na vežbe naraštaja i dece, posmatrajući sa oduševljenjem i ljubaviju igru, živahnost i vežbu mladeži. Pričao bi tada, kako su pre kraj škole u dvorištu postavljali primitivne sprave i na njima vežbali. Dočekavši oslobođenje kao krajnji cilj svega svoga života — povukao se u samoću, boraveći većim delom u selu i prepustivši mladima da nastave onde, gde su stari prestali. Velika povorka naroda, naročito težaka ispratila je pokojnika do groba uz učešće svih društava i to je najbolji znak, koliko je za svoga života svakom dobra učinio. Neka mu je večna uspomena u Sokolstvu!

Iz beogradske sokolske župe «Dušan Silni»: Sokolsko društvo Beograd I. rešenjem gosp. Ministra Prosvete od 4. januara o. g. dobilo je za Sokolanu veliku gimnastičku salu u 11. beogradskoj muškoj gimnaziji. Ova odluka saopštena je društvu tek 4. marta o. g. i tako je društvo odmah preseljeno. Društvo je odmah pristupilo uredjenju i nabavljanju novih gimnastičkih sprava. Društvo čini pripreme za svečano otvorenje nove Sokolane i ono je utvrđeno da bude kao proslava Zrinjskog i Frankopana na dan 25. o. m. Naš najmladi Soko Nj. V. Kraljević poslao je društvu svoj članski ulog za decu za 1926. godinu. Od kako je društvo u novoj zgradi broj članstva a naročito dece stalno raste. Starešinstvo društva odredilo je stalno dežurstvo u Sokolani. — Sokolsko društvo Zemun odredilo je da se osvećenje društvene zastave izvrši 23. maja o. g. kada će biti i II. slet cele župe. Istoga dana obaviće se i javna vežba na igralištu ZASK. u Zemunu. O ovome su izveštene sve br. župe i umoljene za uobičajen klinac. — 14. marta održana je naraštajska akademija sa 12 sokolskih tačaka. Moralan i materijalan uspeh dobar. — 28. marta u sokolani je održano selo u čast S. Miletiću o kome je govorio br. Remer. Poseta vrlo dobra. — Župski tečaj u Beogradu je pohodilo 5 članova i 3 članice. — Sokolsko društvo Kovin je u čast I. saveznog starešine br. Oražena održalo pred vrstom 11. marta kratak govor. — Pala je odluka da se Miletićeva proslava održi u mesecu aprilu. — Pala je odluka da se početkom aprila preduzmu nužne opravke na sokolani, koje će stati do 7000 Din. — Starešinstvo župe je bilo zaposleno oko proslave predaje «Mača kralja Aleksandra I.» kao i oko izvođenja župskog tečaja o kome će župski T. O. podneti naročiti izveštaj za Glasnik.

Sokolsko društvo u Vinkovcima priredilo je 21. marta o. g. vrlo uspešu čajanku u korist putne blagajne za Svesokolski slet u Prag. Na čajanki je svirala društvena fanfara pod vodstvom brata Kubičeka.

Sokolsko društvo u Vukovaru priredilo je 28. marta o. g. predavanje, koje je održao brat Zlatko Sontag, pročelnik prosvetnog odeljenja, čajanku i igranku. Poset nije bio zadovoljavajući. Pitamo gde su roditelji. Gde su roditelji one dobre i idealne omladine sokolske, koja je sva razdragana i vesela bila? Gde su da svojim prisustvom pokažu, da plemeniti rad svoje dece odobravaju i pomažu? Gde su vaspitači naše omladine? Gde su naši trgovci i zanatlije? A gde su odbornici Sokola? Gde su i svi ostali? Ne zaboravite, da je Soko najrodoljubivije društvo svih Slovena bez razlike vere i narodnosti. Ne zaboravite, da su česki Sokoli u najtežim prilikama za vreme svetskog rata imali čvrstu organizaciju i njima u mnogome njihova otadžbina ima da zahvali za svoj sadašnji međunarodni položaj i ugled. Ne treba ali započetim radom prestati, valja nastaviti i izdržati i uspeh neće izostati. — Posle čajanke Sokoli i Sokolice proveli su par sati u igranci a zatim se zadovoljni razišli kućama, sa željom, da uskoro prirede sličnu zabavu.